

Introductie Pensioen 1-2-3

Binnenkort neemt SPOA het Pensioen 1-2-3 in gebruik. Het Pensioen 1-2-3 is onderdeel van de nieuwe wet Pensioencommunicatie die op 1 juli aanstaande in werking treedt. Het Pensioen 1-2-3 vervangt de startbrief.

> Lees verder op pagina 2

Het partnerpensioen nader uitgelegd

Met de ingang van de nieuwe regeling is het partnerpensioen voor actieve deelnemers aangepast. Tussen 2002 en 2015 was het partnerpensioen op risicobasis verzekerd. Er werd geen aanspraak op partnerpensioen opgebouwd.

> Lees verder op pagina 3

Europese stresstest bevestigt kwetsbaarheden pensioenfondsen

De Nederlandse pensioensector is kwetsbaar voor schokken op de financiële markten. Dat beeld komt naar voren in de resultaten van de stresstest die de Europese toezichthouder voor verzekeraars en pensioenfondsen, EIOPA, vorig jaar heeft uitgevoerd onder pensioenfondsen in Europa.

> Lees verder op pagina 3

Kans op verlaging pensioen in 2017

De grote pensioenfondsen in Nederland waarschuwden begin dit jaar in de media voor verlaging van pensioenen. Dit jaar waarschijnlijk nog niet, maar de kans op het zogenaamde korten van de pensioenen in 2017 is volgens deze pensioenfondsen groot.

> Lees verder op pagina 4

Voortaan digitaal?

Deze nieuwsbrief kunt u voortaan ook digitaal ontvangen. Dat betekent dat wij u snel kunnen informeren en dat u de nieuwsbrief altijd en overal kunt lezen waar u toegang hebt tot uw mailbox. Belangstelling? Meld u dan nu aan op www.spoa.nl.

Veranderingen? Geef ze meteen door

Als deelnemer in een beroeps-pensioenfonds is het van belang dat u veranderingen die belangrijk zijn voor het pensioen, zelf aan ons doorgeeft. Treedt u in dienst bij een openbaar apotheker, gaat u uit dienst of dreigt arbeidsongeschiktheid? Geef het direct aan ons door. Dat kunt u doen met de formulieren op onze website: www.spoa.nl/formulieren-en-downloads.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Stichting Pensioenfonds Openbare Apothekers (SPOA), Postbus 4471, 6401 CZ Heerlen. Tekst en opmaak: AZL Communicatie.

Reageren op deze nieuwsbrief: spoa@azl.eu of 088 - 116 3021, elke werkdag van 8.30 tot 17.00 uur.

In de vorige nieuwsbrief

Onderzoek toekomst apothekerspensioen

In onze nieuwsbrief van december hebben wij speciale aandacht besteed aan de toekomst van het apothekerspensioen. Aanleiding was het onderzoek dat eerder door BPOA is aangekondigd naar de mogelijkheid van een samengaan van SPOA met PMA, het Pensioenfonds van de Medewerkers Apotheken. Inmiddels is dit onderzoek in volle gang. Tijdens de deelnemersbijeenkomst van 23 november waren er veel vragen over dit onderzoek. Via de website houden wij u op de hoogte van mogelijke ontwikkelingen. U kunt daar ook de nieuwsbrief van december terugvinden.

www.spoa.nl

Introductie Pensioen 1-2-3

Binnenkort neemt SPOA het Pensioen 1-2-3 in gebruik. Het Pensioen 1-2-3 is onderdeel van de nieuwe wet Pensioencommunicatie die op 1 juli aanstaande in werking treedt. Het Pensioen 1-2-3 vervangt de startbrief. De 1-2-3 staat voor de drie lagen van informatie; op hoofdlijnen, met toelichting, of gedetailleerd en volledig. Op die manier kunt u zelf bepalen tot welk niveau u wilt worden geïnformeerd over de pensioenregeling van SPOA.

Laag 1

De eerste laag biedt op hoofdlijnen informatie over de pensioenregeling. Wat krijgt u wel en wat krijgt u niet. De eerste laag is opgenomen op de website, maar u kunt ook een papieren versie bij ons aanvragen.

Laag 2

Laag 2 bevat meer informatie over de pensioenregeling. De tweede laag is eigenlijk een toelichting op laag 1. Ook de tweede laag is opgenomen op de website en eventueel op papier opvraagbaar.

Laag 3

Laag 3 bestaat uit de brondocumenten waarop de informatie in het Pensioen 1-2-3 is gebaseerd. Deze brondocumenten bieden gedetailleerde en volledige informatie over de pensioenregeling. Ook deze laag met brondocumenten is terug te vinden op de website en eventueel op papier opvraagbaar.

Het partnerpensioen nader uitgelegd

Met de ingang van de nieuwe regeling is het partnerpensioen voor actieve deelnemers aangepast. Tussen 2002 en 2015 was het partnerpensioen op risico-basis verzekerd. Er werd geen aanspraak op partnerpensioen opgebouwd. Vanaf 1 januari wordt (opnieuw) partnerpensioen opgebouwd. Door deze aanpassing verandert de opzet van het partnerpensioen voor actieve deelnemers. Zeker in de beginfase is het opgebouwde partnerpensioen laag. Daarom is er een overgangsregeling van toepassing.

Gevolgen voor actieve deelnemers beperkt

Als een actieve deelnemer overlijdt, dan ontvangt de partner het partnerpensioen alsof hij tot en met pensionering deelnemer bij SPOA geweest zou zijn. Hiervoor is een aanvullende verzekering afgesloten. Het partnerpensioen wordt aangevuld tot het niveau van vóór 1 januari 2015, zoals van toepassing in de oude basisregeling.

Keuze bij vervroegd pensioen

Gaat u vervroegd met pensioen? Dan stopt de pensioenopbouw en komt de aanvullende verzekering voor het gat in het partnerpensioen te vervallen. In dat geval kunt u (net als in de oude pensioenregeling) het opgebouwde ouderdompensioen uitruilen tegen extra partnerpensioen. Heeft u daarnaast partnerpensioen opgebouwd vóór 2002 met een dekking voor overlijden na uw 65ste? Dan krijgt u de keuze om de dekking van het partnerpensioen direct in te laten gaan. Dit betekent dat uw partner ook een uitkering ontvangt als u overlijdt vóór uw 65ste. Deze keuze heeft wel gevolgen voor de hoogte van het partnerpensioen. Dit verschil is uitgerekend in de brief die u dan ontvangt.

Keuze bij beëindigen pensioenopbouw

Stopt u als openbare apotheker, dan eindigt ook uw actieve deelname aan de pensioenregeling voor SPOA. De al opgebouwde pensioentoezegging blijft van kracht. Maar de aanvullende verzekering voor het gat in het partnerpensioen komt te vervallen. In dat geval kunt u (net als in de oude pensioenregeling) het opgebouwde ouderdompensioen uitruilen tegen extra partnerpensioen. Heeft u daarnaast partnerpensioen opgebouwd vóór 2002 met een dekking voor overlijden na uw 65ste? Dan krijgt u de keuze om de dekking van het partnerpensioen direct in te laten gaan. Dit betekent dat uw partner ook een uitkering ontvangt als u overlijdt vóór uw 65ste. Deze keuze heeft wel gevolgen voor de hoogte van het partnerpensioen. Dit verschil is uitgerekend in de brief die u dan ontvangt.

Geen gevolgen na pensionering

De regeling voor het partnerpensioen na pensionering is onveranderd.

Als u het partnerpensioen wilt aanpassen, moet de partner hiermee instemmen. De exacte hoogte van het partnerpensioen leest u in het pensioenoverzicht dat u jaarlijks van SPOA ontvangt of op www.mijnpensioenoverzicht.nl.

Europese stresstest bevestigt kwetsbaarheden pensioenfondsen

De Nederlandse pensioensector is kwetsbaar voor schokken op de financiële markten. Dat beeld komt naar voren in de resultaten van de stresstest die de Europese toezichthouder voor verzekeraars en pensioenfondsen, EIOPA, vorig jaar heeft uitgevoerd onder pensioenfondsen in Europa.

Weerbaarheid pensioenfondsen toetsen

Het is de eerste keer dat EIOPA een dergelijke stresstest heeft uitgevoerd. Doel van de stresstest van EIOPA is om de weerbaarheid van pensioenfondsen te toetsen en om mogelijke systeemrisico's te identificeren.

Lage rente doet beroep op buffers

De uitkomsten van de stresstest bevestigen het beeld dat Nederlandse pensioenfondsen kwetsbaar zijn. Nederland kent voor pensioenfondsen een systeem van buffers om schokken op te vangen. De lage rente heeft een groot beroep gedaan op die buffers, waardoor veel pensioenfondsen niet meer goed in staat zijn om schokken op te vangen.

Heldere communicatie

Het is belangrijk dat pensioenfondsen hierover realistisch en helder zijn naar hun deelnemers. In het pensioentoezicht kijkt DNB in 2016 daarom nadrukkelijk naar de financiële opzet van pensioenfondsen en de manier waarop pensioenfondsen de deelnemers informeren over hun financiële positie.

Bron: Pensioenbulletin DNB 26 januari 2016

Kans op verlaging pensioen in 2017 neemt ook bij SPOA toe

De grote pensioenfondsen in Nederland waarschuwen begin dit jaar in de media voor verlaging van pensioenen. Dit jaar waarschijnlijk nog niet, maar de kans op het zogenaamde korten van de pensioenen in 2017 is volgens deze pensioenfondsen groot. Ook het verhogen van pensioenen om de inflatie te compenseren is op dit moment ver weg. SPOA kampt momenteel met dezelfde problematiek.

Zorg over dekkingsgraad

SPOA staat er iets beter voor dan de grote fondsen, maar ook bij ons is de beleidsdekkingsgraad eind januari onder de 100% gezakt. SPOA heeft net als veel andere pensioenfondsen te maken met verschillende problemen. Door de aanhoudende lage marktrente moeten wij rekening houden met lage verwachte rente-inkomsten in de toekomst. Daarom is nu meer geld nodig om in de toekomst pensioenen uit te kunnen keren. De lage olieprijs en de onrust over de ontwikkeling van de economie in Azië zorgen daarnaast voor een negatief effect op de beleggingen. Door strengere rekenregels van toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB) zijn ten slotte ook nog hogere buffers nodig.

Oplossingen

De meest voor de hand liggende oplossing is dat er een einde komt aan de economische stimuleringsmaatregelen van de Europese Unie die de rente nu kunstmatig laag houden. Onlangs heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de rente verlaagd naar 0%. Het draagvlak

voor deze economische stimulering neemt echter af nu de nadelen van de lage rente steeds zichtbaarder worden. De druk op de ECB om de rente te verhogen neemt dan ook langzaam toe.

Pensioenen verlagen

Een andere oplossing ligt in een verlaging van de pensioenen. Daarmee nemen de huidige en toekomstige pensioenverplichtingen af en stijgt de dekkingsgraad weer naar een niveau waarmee we onze toekomstige verplichtingen kunnen nakomen. Het verlagen van pensioen is een zeer vervelende maatregel die het bestuur van SPOA koste wat het kost wil vermijden. Maar als de situatie niet verandert, neemt de kans op deze maatregel bij veel pensioenfondsen toe. Ook bij SPOA.

Balans opmaken op 31 december 2016

SPOA heeft de balans opgemaakt op basis van de situatie per eind 2015. Op basis van deze dekkingsgraad hoefden de pensioenen niet te worden verlaagd. Voor DNB geldt de gemiddelde dekkingsgraad van twaalf maanden. Op 31 december van dit jaar maakt SPOA de balans opnieuw op. De toezichthouder eist dat fondsen een dekking van minimaal 104,3% hebben. Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 91%, moet de pensioentoezegging van DNB direct worden verlaagd. De beleidsdekkingsgraad bedraagt eind februari 98,9%. U kunt de dekkingsgraad altijd nalezen op www.spoa.nl.